

MULTIFUNCTIONEEL BEHEERPLAN

VOOR HET ZONIËNWOUd

ADVIES VAN DE GEWESTELIJKE ONTWIKKELINGSCOMMISSIE

31 mei 2018

Secrétariat Commission
Régionale de Développement
Gewestelijke Ontwikkelings-
commissie - Secretariaat

Naamsestraat 59
1000 Brussel
Naamsestraat 59
1000 Brussel

T +32 2 435 43 56
F +32 2 435 43 99
@ crd-goc@perspective.brussels
www.crd-goc.brussels

[hier](#)
[hier](#)

Gezien het op 30 maart 2018 ontvangen verzoek van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om advies over het voorontwerp van multifunctioneel beheerplan voor het Zoniënwoud;

Gezien het besluit van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 25 maart 2010 betreffende de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie;

Na de vertegenwoordiger van het kabinet van Minister Céline FREMAULT te hebben gehoord;

Brengt de Commissie op 31 mei 2018 het volgende advies uit:

De Commissie waardeert het uitstekende werk dat is verricht in het kader van dit beheerplan voor het Zoniënwoud, zowel qua inhoud als qua vorm.

Ze maakt echter de volgende opmerkingen:

1. Globaal beheer van en globale visie op de ruimtelijke ontwikkeling

Grootstedelijke benadering

De Commissie is van mening dat dit ontwerp van beheerplan, met zijn zeer professionele en technische aanpak, er baat bij zou hebben deel uit te maken van een meer algemene visie op de ruimtelijke ontwikkeling.

Ook al vergemakkelijken ecoducten volgens haar op sommige plaatsen de doorgang van de fauna van het ene gewest naar het andere, toch ontbreekt het aan een grootstedelijke benadering van het beheer die de ecosysteemstructuur op het niveau van het Gewest omvat. Daarom verwijst ze naar de groene en blauwe netwerken door deze netwerken aan te vullen, alsook naar het "metropolitan landscape" (bv. door andere grote bossen en gebieden zoals het Hallerbos, de Pedevallei, enz. op te nemen).

Te dien einde beveelt de Commissie aan dat de voorstellen in het Ontwerp van GPDO, geïllustreerd door Kaart 3: 'Groene en blauwe netwerken', alsook in het 'Kaartenboek', p. 13 'Groene netwerken 1' en p. 14 'Groene netwerken 2', in aanmerking worden genomen in dit Beheerplan.

Evenzo zou de Commissie het interessant vinden mocht er in het beheerplan meer rekening worden gehouden met de groene wandeling rond Brussel, als een 'groene lijn' die naargelang van de omstandigheden wordt ontwikkeld en die wordt gekoppeld aan potentiële gebieden waar andere activiteiten zouden kunnen worden ontwikkeld door ze te lokaliseren.

Ter Kamerenbos

Het verheugt de Commissie te vernemen dat de drie gewesten betrokken werden bij de uitwerking van dit beheerplan. Ze stelt zich echter de vraag waarom het Ter Kamerenbos hierin niet

opgenomen is. Het Ter Kamerenbos is immers een verlengstuk van het Zoniënwoud en maakt deel uit van hetzelfde ecosysteem. Het gaat erom het te integreren in een globale visie, ondanks een gedifferentieerd beheer omwille van het verschillende gebruik ervan.

Ze is van mening dat het op termijn logisch zou zijn om het beheer ervan toe te vertrouwen aan Leefmilieu Brussel.

Omgeving van het Zoniënwoud

De woudrand is een gevoelige ruimte en een interface tussen stad en woud.

Maar al te vaak geven deze 'bufferzones' geen positief beeld van het woud. Deze gebieden, zoals gedefinieerd in het GBP, verdienen echter dat er nagedacht wordt over het beheer ervan, als overgang tussen beboste en bebouwde gebieden.

De Commissie stelt voor om in het beheerplan rekening te houden met deze in haar visie 'non aedificandi'-zones. Een reglementering en een akkoord tussen de verschillende partijen die bij het beheer betrokken zijn zouden een eenheid van aanleg tussen deze gebieden en het woud mogelijk moeten maken om een betere overgang tussen het woud en de bebouwde omgeving te garanderen.

Speciale evenementen

Tot slot pleit de Commissie ervoor dat bijzondere aandacht wordt geschonken aan de impact van niet alleen de interne activiteiten die in het woud worden georganiseerd, maar ook van de externe evenementen (bv. Drohme en andere).

2. Deelname / Opleiding / Werkgelegenheid

De Commissie stelt vast dat dit beheerplan in wezen een technisch instrument is dat hoofdzakelijk bestemd is voor professionele bosbeheerders. Maar net zoals de stad steeds meer door coproductie wordt beheerd, zou hetzelfde moeten gelden voor het beheer van het Zoniënwoud.

De Commissie vraagt zich dan ook af hoe het recreatieve en productieve beheer er over een periode van 25 jaar zou moeten uitzien. Men zou moeten openstaan voor andere soorten praktijken door te streven naar een eco-zelforganisatie. Kunnen andere vormen van productie worden geïntegreerd in het kader van een circulaire, meer lokale economie gerelateerd met het bos, of groentetuinen of andere voorstellen afkomstig van participerende en creatieve burgerbewegingen?

De Commissie is dan ook van mening dat het nuttig zou zijn een educatieve benadering aan te moedigen door jongeren en burgers te betrekken bij en te integreren in acties zoals het schoonmaken van het woud, het organiseren van stages, enz. Deze sector zou bovendien bevorderlijk kunnen zijn voor de organisatie van opleidingen en de creatie van werkgelegenheid in de bosbouwsector en voor het onderhoud van de bossen.

In deze optiek zouden uitwisselingen via het GPCE en met de Confederatie Bouw zinvol zijn om gezamenlijke projecten te ontwikkelen.

De Commissie is echter van mening dat het woud een 'toevluchtsoord' blijft en dat het een kwestie zal zijn van het in stand houden van een subtiel evenwicht tussen het behoud van de natuurlijke evolutie van dit woud en de menselijke ingrepen.

Daarom acht de Commissie het van groot belang dat Leefmilieu Brussel, zeker omdat het aantal bezoekers van het woud blijft toenemen, de middelen krijgt om omkaderde activiteiten te ontwikkelen.

3. Toegankelijkheid

Om het gebruik van het woud en de toegankelijkheid voor iedereen, en met name voor personen met beperkte mobiliteit (wandelwagens, rolstoelen, ...), te garanderen, acht de Commissie het van belang dat het netwerk van geasfalteerde of betonnen wegen duidelijk wordt aangegeven op de plannen van de woudroutes (net zoals de parkings die toegankelijk zijn voor personen met beperkte mobiliteit). Bovendien zal dit deze gebruikers de mogelijkheid bieden om in het woud een parcours af te leggen dat niet beperkt blijft tot een wandeling heen en weer langs een bepaald stuk, maar langs een lus van enkele kilometers. De andere types bodembedekking zijn immers onmogelijk voor de betrokken voertuigen of zouden deze beschadigen.

4. Betere communicatie

Daarom, en omdat het Zoniënwoud steeds intenser wordt bezocht, is het noodzakelijk het publiek bewuster te maken van en te betrekken bij het beheer van het woud. De Commissie zou het interessant vinden om de communicatie met het grote publiek uit te breiden en om de bijzonder gevoelige informatie over het woudbeheer beter zichtbaar te maken. Het is immers belangrijk dat het publiek wordt geïnformeerd over de manier waarop het woud beheerd wordt en beheerd moet worden, rekening houdend met de klimaatveranderingen. Dat zou het overheidsoptreden meer inhoud geven en de burgers ertoe aanzetten het woud nog meer te respecteren.

Leefmilieu Brussel beschikt reeds over een groot aantal informatieve en zeer educatieve brochures over tal van thema's in verband met natuur en milieu. Deze zouden baat hebben bij een nog betere verspreiding en communicatie.